

Warszawa, dnia 15 listopada 2021 r.

STANOWISKO
Sektorowej Rady ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości
z dnia 15 listopada 2021 r.

dot. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie
praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2019 r. poz. 391)

w ramach projektu „Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości”
UDA-POWR.02.12.00-IP.09-00-006/18

Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości stanowi forum wymiany informacji o potrzebach i wymaganiach dotyczących zarówno kwalifikacji, jak i kompetencji pracowników wszystkich szczebli produkcji w sektorze żywnościowym, z uwzględnieniem pracodawców, przedstawicieli edukacji formalnej i nieformalnej oraz rynku pracy. Celem działania Rady jest zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych w Sektorze.

Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości pozytywnie opiniuje ewaluację przepisów dotyczących praktycznej nauki zawodu. Popieramy zmiany w przepisach mające na celu doprowadzenie, by praktyczna nauka zawodu odbywała się w jak największym wymiarze u pracodawców. Zajęcia praktyczne organizuje się przecież dla uczniów i młodocianych w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy oraz opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie. Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe powinna zatem realizować kształcenie zawodowe w oparciu o jak najszerszą współpracę z pracodawcami.

Zmiany wprowadzone nowym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie praktycznej nauki zawodu (rozporządzenie z dnia 22 lutego 2019 r., Dz.U. z 2019 r. poz. 391), zwane dalej „rozporządzeniem”, doprowadziły do uelastycznienia wymagań dotyczących kwalifikacji instruktorów praktycznej nauki zawodu u pracodawców w zakresie posiadania przygotowania pedagogicznego oraz stażu pracy. Obecnie wymagane jest, aby osoby takie posiadały co najmniej kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu. Przyjęte rozwiązania są bardzo korzystne, gdyż warunek posiadania instruktorów z kwalifikacjami wymaganymi od nauczycieli stanowił blokadę dla wielu pracodawców zainteresowanych włączeniem się w organizację kształcenia praktycznego uczniów i młodocianych pracowników.

W rozporządzeniu zrezygnowano także z wymogu dotyczącego konieczności wykazania się stażem pracy nabytym dopiero po uzyskaniu dyplomu i zmniejszono wymiar stażu pracy dla instruktora praktycznej nauki zawodu posiadającego dyplom ukończenia studiów wyższych. W zakresie wprowadzonych tych zmian nie możemy jednakże nie zauważyć ryzyka, iż liberalizacja przepisów dotyczących stażu pracy instruktorów praktycznej nauki zawodu może okazać się zbyt dużym ułatwieniem w podejmowaniu pracy dydaktycznej i wychowawczej z uczniami lub młodocianymi i może negatywnie wpływać na poprawę jakości kształcenia i

przygotowania zawodowego uczniów i młodocianych pracowników. Osoby bowiem je przeprowadzające, posiadające dyplom ukończenia studiów, na kierunku odpowiednim dla zawodu, którego będą nauczać, lub innym, aktualnie muszą wykazać się stażem niższym niż dotychczas, a tym samym mogą być osobami, które same nie nabyły odpowiedniego poziomu kompetencji w zawodzie którego będą nauczać.

Zwracamy uwagę na problemy interpretacyjne w zakresie przepisów dotyczących kwalifikacji instruktorów praktycznej nauki zawodu. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu nie posiadający kwalifikacji wymaganych od nauczycieli praktycznej nauki zawodu określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, oprócz ukończenia kursu pedagogicznego muszą spełniać jedno z wymagań określonych w § 10 ust. 4 rozporządzenia, w tym posiadać tytuł zawodowy w zawodzie, którego będą nauczać, lub w zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będą nauczać i odpowiedni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać. Od wielu lat podnoszona jest przez pracodawców potrzeba interpretacji przepisów rozporządzenia w szczególności w zakresie określenia „zawód pokrewny”.

Tutaj należy podkreślić, iż nieprawidłowa interpretacja tego zapisu skutkuje odmową refundacji pracodawcom kosztów związanych z praktyczną nauką zawodu, w szczególności w formie przygotowania zawodowego młodocianych. Podstawą odmowy jest nie spełnienie przez pracodawcę wymogów formalnych. Często konsekwencjami takich rozbieżności w interpretacji zapisu rozporządzenia są sprawy rozstrzygane na drodze postępowania sądowego. Niepotrzebne kłopoty, wydłużenie całej procedury rozliczeń z pracodawcą mogą zniechęcić firmy do prowadzenia praktycznej nauki zawodu. Co nie jest pożądanym efektem.

W związku z powyższym postulujemy aby:

- zostało zdefiniowane pojęcie „zawód pokrewny”.

Drugą kwestią, która jest sygnalizowana w odniesieniu do instruktorów zawodu jest zagadnienie od kiedy należy liczyć wymagane doświadczenie zawodowe instruktorów, czy od pozyskania danego dyplomu, czy okres faktycznego wykonywania zawodu. Problem ten jednak nie wynika z braku precyzyjności przepisów rozporządzenia. Jak wskazywano bowiem powyżej w rozporządzeniu zrezygnowano z wymogu dotyczącego konieczności wykazania się stażem pracy nabytym dopiero po uzyskaniu dyplomu. Także przeciwne stanowisko reprezentują osoby, które nie zapoznały się należycie ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem.

Sektorowa Rada ds. Kompetencji
Sektor Żywności Wysokiej Jakości

Przygotowała: *adw. Monika Żytowiecka* – Ekspert Grupy roboczej ds. legislacji Sektorowej Rady ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości; projekt został przyjęty przez Grupę roboczą ds. legislacji na spotkaniu w dniu 21.10.2021 r.